MASONLUĞU ETKİLEYEN KURUMLAR

Murat Özgen Ayfer
17 Eylül 2012

Bugünkü konumuzun başlığı Masonluğu Etkileyen Kurumlar...

Başlık böyle ama bakarsınız içerik farklı olur… Hele bir başlayalım, sonra bahtımıza ne çıkarsa!…

Bu çalışmada, iki ayrı olgudan söz etmek niyetindeyim.

Birincisi, çalışmamızın başlığında belirtilmiş konu; Masonluğun dışındaki birtakım kurumların Masonluğu etkilemişliği ve günümüzde de etkileyişi.

Acaba böyle bir şey var mı?... Masonluğun dışındaki birtakım kurumlar, şu ya da bu bakımdan Masonluğu etkilemiş olabilir mi? Geçmişte olsa da olmasa da, böyle bir etki günümüzde var mı?...

Yoksa bunlar sadece bir kuruntu mu? Masonluğun başka kurumlardan etkilenmeyecek denli güçlü ve yetkin bir kurum olduğu söyleneblir mi?

Şayet böyle bir etkileme varsa, bunun bir gerekçesi yani ilgili kurumun bunu yaparken bir amacı, bundan ötürü bir beklentisi olsa gerektir. O amaç ya da beklenti her ne olursa olsun, böyle bir durumda Masonluk, o kurumun yararına kullanmıştır.

Tarihte bunun örnekleri görülmüştür; özellikle 18. yüzyıl başlarında, Masonluğun ilk obediyansı olan Londra Büyük Locası'nın kuruluşunun hemen öncesinde, ardından ilk yüksek derecelerin (dolayısıyla ilk mason ritinin) oluşumunda, bir kez de 19. yüzyılın üçüncü çeyreğinde.

Bunların hepsi aynı örgüt ya da organizasyonun politik içerikli girişimleridir. Bunları özetle anlatmadan önce şunu belirteyim: Daha geniş çaplı, arkasında bir devletin yer aldığı etki ve kullanımlardan da söz edilebilir. Bunlar ise daha çok 19. yüzyılda, kısmen 20. yüzyılın ilk yarısında görülmüştür. Bunlar, mason localarının, açıkça sömürgecilik ve kolonizasyona hizmet amacıyla kullanılmasıdır.

Durum böyle olunca; antimasonik çevrelerde Masonluğun Emperyalizm'e hizmet ettiğine dair iddialar doğruluk kazanır gibi olur.

Hayır… O yanlıştır. Bu yanlışlık, dünya yüzünde Masonluğun tek elden yönetilen bir bütün sanılmasından ileri gelmektedir. Bu sadece Masonluğun ilkelerine aykırı bir davranış örneğidir. Bu işi genele yayıp, emperyalist odakların Masonluğu etkileyerek kullandığına ilişkin bir iddia boş laftan ibarettir.
Kimi masonların ve bazı locaların, emperyalist eğilimli devletler ile onların ticari ya da endüstriyel kuruluşlarınca kullanılmış olduğu yadsınamaz ama bu özelde kalır; geneli kapsamaz yani Masonluğun tümüne mal edilemez.

Nitekim Osmanlı Devleti'ndeki yabancı localardan bazısının kapitülasyonlara destek vermiş olduğu saklanamaz. Benzerleri, hiç kuşkusuz, başka ülkelerde de yer almıştır.

Beri yanda Masonluğun kendi içindeki emperyalizme ne demeli?

Nazilerin ortadan kaldırdığı Alman Masonluğu yeniden canlandığında, Anglo-Amerikan istilası altına girdi. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra oluşturulan Japon Masonluğu da bundan nasibini aldı.

Yakın geçmişin demir perde gerisi ülkelerinde şimdilerde kurulmakta olan yeni loca, obediyans ve yüksek derece örgütleri, istisnasız bir şekilde Batılıların yoğun etkileme hatta kapma ve egemen olma girişimleri altında. Çoğunluğunu Anglosaksonların ele geçirmiş ve geçirmekte oluşu sürpriz sayılmaz. Bu işin asıl acı yönü, önceliğin masonik amaç ve ilkelerde değil, politik ve ekonomik ilişkilerde, bireysel ve zümresel çıkarlarda oluşu...

****

Öte yanda komplo teoricileri, dünya çapında birtakım aşamalı oluşumlar kurguluyor, Masonluğu da bu kurgularının ortalarında bir yerde “kullanılan kurumlardan biri” olarak gösteriyor. Biz buna şiddetle karşı çıkıyoruz. Bizim açımızdan olay aynı... Kullanılan masonlar hatta localar olabilir ama bu Masonluğun bütününe mal edilemez.

Diyoruz.

Komplo teoricileri bize yanıldığımızı söylüyor. Farkında bile olmadan kullanıldığımızı ileri sürüyorlar. Onlara göre; farkına varmadık, varamayız da çünkü bu işler bizim ötemizde, 34. ve sonraki derecelerde tezgâhlanıyor. Onlar bunu görüyor ve biliyor; biz ise gaflet içindeyiz; kandırılıyoruz. hiçbir şeyin farkında değiliz. Öyle ki 33. dereceden sonraki derecelerin varlığını bile bilmiyoruz.

Onlar da böyle diyor işte. Ben inanmıyorum ama birçok kardeşimiz inanıyor.

Böyle bir etkileme, ekonomi ve politikanın dışında bir de dinsel alanda düşünülebilir. Felsefe deseniz, belli bir doktrini dayatmadığı sürece hoş gelir ve sefalar getirmesi beklenir. Ancak dinler ve dinsel inanç sistemleri ayrı bir sepete konmalı...

Çağımızda birçok dinsel amaçlı kurum ya da örgüt, hiç de dinsel nitelikli olmayan, olması da gerekmeyen hatta olmaması gereken kurum ve kuruluşlara kendi inanç ve eğilimleri doğrultusunda birtakım ilke ve yöntemler aşılamaya, sokuşturmaya çalışıyor.

Bunların arasında pek etkili ve başarılı olanlarından biri de son yıllarda adından hayli söz edilen bir örgüt: **Opus Dei**... Kökü bakımından bir Katolik Kilisesi organı. Cizvitlerin tarihin bir dönemindeki yöntemlerinin bir benzerini uyguluyor.

Cizvitler, özellikle 18. yüzyılın ikinci yarısında birçok mason örgütüne sızmış, localarda kendi amaçlarına uygun etkinliklerde bulunmuştu. Masonluk madem çökertilemiyordu, belli etmeden bir başka amaç doğrultusuna yönlendirilmeliydi. Hatta Almanya’da bu yönde bir mason riti bile kuruldu.

Opus Dei'nin asal yöntemi, toplum içinde zeki ve yetenekli fakat ailesi yoksul çocukları keşfetmek, eğitim ve geçimlerini sağlamak, sonra da onlara en yararlı olabilecekleri meslekleri edindirerek, onları belirli noktalara yerleştirmektir.

Bunun bir taklidi ya da benzerini çok iyi biliyorsunuz.

Opus Dei mason localarına da sızma gayretinde. Bu işi özellikle Amerika'da yapıyor. Yaptığını biliyoruz ama ne denli başarılı olduğunu bilmiyoruz.

Benzer girişimi ötekinden yurdumuzda beklememek için sağlam gerekçemiz var mı?... Etkilenmeyeceğimizi, kanmayacağımızı, böyle oyunlara gelmeyeceğimizi söyleyebilir miyiz?... O kadar güçlü müyüz? Kardeşlerimize güvenebilir miyiz?

Katolik Kilisesi iki yüzyılı aşkın bir süre boyunca Masonluk ile didişip durdu. Kendi mezhebinin ağırlıklı olduğu ülkeler dışında kayda değer bir başarı elde edemedi. Oralarda da sadece çekingenlik yaratarak Masonluğa girebilecek olanların sayısını azaltabildi; hepsi bu... Öte yandan, Masonluk ile bağlantısı olmaksızın, katı tutumuyla evrensel boyutta çok puan yitirdi. Şimdilerde ise çağın gereklerine çok daha uygun bir tutum benimsemiş durumda: Kaleleri içeriden fethetmeyi öngörüyor. Opus Dei, işte bu planın organlarından biri. Vatikan'in başka numaraları da var.

Her mason kuruluşu, ritüellerinde şu ya da bu din ya da inanç sisteminden hatta birkaçından birden etkiler ya da esinlenmeler taşır. Bu farklı bir olgu… Masonluk onları bilerek, isteyerek alıp öğretisine katmıştır. Burada söz konusu olan ise, Masonluğu etkilemek, organlarını ve ritüellerini dinsel amaçlar doğrultusunda kullanmak.

Günümüzde Masonluğun özellikle gelenekçi kesiminde böyle etkilenmelerin yer alışını açıkça görebiliriz. Bunlar, Masonluğun simgesel derecelerinde hayli sınırlı düzeydedir; şöyle hafiften bir değinip geçmek gibidir. Dozları, ileri ya da yüksek derecelerde artar, giderek yoğunlaşır, koyulaşır.

Bu çalışmayı birinci derecede yapmakta olduğumuz için, burada onların ayrıntılarına giremeyiz. Ancak bu konuda bir genel bilgi alış verişi yapabiliriz.

Bu bağlamda özellikle Kalvinist Protestanlığın öncelik ya da ağırlık taşıdığı söylenebilir. Dinin gereklerini pek sıkı bir biçimde yerine getirmeyen Hıristiyanlar, belki Masonluğun inançlarıyla tam bir uyum içinde olduğunu sanabilir. Konuyu ayrıntılarıyla bilen bir din adamı ise çıkıp, Masonluğun Hıristiyanlık ile uyum içinde gibi görünse de, aslında ters düştüğünü ileri sürebilir.

Haklıdır da... Çünkü onun açısından, dinin dogmaları açısından öyledir; uyuşmaz.

Hatta bir diğeri Masonluğun bambaşka bir din olduğunu bile ileri sürebilir. Nitekim bunu yapan da olmuştur. Hatta 1990'lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'nde bu bağlamda ülke çapında yaygın bir kampanya bile açılmış, inançlılara, hele din adamlarına Masonluktan uzak durmaları önerilmiştir. Öyle sıradan bir öneri de değil; hayli etkili.

Amerika Birleşik Devletleri'nde son on yılda mason localarında dehşetli bir kan kaybı olduğunu biliyoruz. Acaba bunun da etkisi var mı?

Bir de bunun tersine bakalım: Dinsel amaçlı kurumlar, toplumlarda dinin öncelikli tutulmasını ister. Hatta toplumsal yapıda teokratik düzenden yana çıkar. Bunun karşıtı seküler düzenin de ötesindeki laikliktir; henüz Fransa'da bile bütünüyle oturtulamamış olan düzen…

Nasıl teokrasi yandaşları Masonluğu etkilemek için uğraşıyorsa, benzer bir uğraşıyı toplumlarda laiklikten yana olanlar da yapmaktadır.

Nitekim bu nedenle bazı mason kuruluşlarında yoğun bir dinsel etki görülürken, bazılarında da dinsel nitelikli sayılabilecek ya da yorumlanabilecek öğeler kaldırılmış hatta zararlı olabileceği görüşüyle mistik öğelerin bile ayıklanmasına girişilmiştir. Bu tür bir girişimin aşırılığa vardırılıp, duygusal ya da tinsel nitelikli hemen her öğenin, ritüellerde yer almamasına çalışıldığı bile görülebilir.

****

Bugünkü konumuzun kapsamında birtakım kurum ve örgütlerin Masonluğu etkilemeleri üzerinde şöyle bir genel duruştan sonra, bir de Masonluğun kendi tercih ve istemi sonucu etkilenme ve/veya esinlenme durumuna bakalım.

Masonluk doğrudan kendi başına, hiçbir düşünce sistemi yokken doğmuş, yoktan var edilmiş değildir. Hiçbir kurumla yakınlık ya da paylaşımının olmadığı söylenemez. Aksine, birtakım başka kurum ya da örgütlerle yer yer benzerlikler taşır.

Bu etkilenme, esinlenme ve paylaşımlarda amaç Masonluktur; ona bir artı, bir kazanım hatta bir gelişim sağlamaktır. İlgili kurum, öğreti ya da felsefe bu amaçla kullanılmış, ondan alıntılar yapılmıştır.

Önceki soruyu yine soralım: Bunlar eskiden kalmış, tarihte olup bitmiş midir, yoksa günümüzde de sürmekte midir?

Günümüzde sürmekte olup olmadığı üzerine bir şey söyleyebilmek zordur çünkü bir değişimin içinde yaşarken bunun pek farkına varmayız. Bir süre sonra, bir değişim görülürse, onu öncesiyle karşılaştırarak bir değerlendirme yapabiliriz.

Bu etkilenme ya da esinlenme, örgütlenme tarzı, amaç ve ilkeler, çalışma yöntemi ve içeriği, özellikle ritüeller bakımından söz konusudur. Ancak bunların arasında kesin çizgilerle ayrım yapılamaz; örtüşmeler, iç içe girmeler vardır.

Gelin, örgütsel bakımdan bildiğimiz bazı noktalara kısaca değinelim...

Masonlukta çalışmalar localarda yapılır. Bir araya gelen localar, kural ve yöntemlerine hep birlikte uyacakları bir örgüt oluşturur. Buna genellikle “büyük loca” denmektedir.

Her locanın bir reisi (saygıdeğer üstat), onun iki yardımcısı (nazırlar), ayrıca diğer önemli işleri yürütecek görevlileri (yazı işleri için sekreter, hesap işleri için hazine üstadı) bulunur. (Ötekilerin görevleri yönetsel olmaktan çok ritüeliktir.)

Hiçbir kurum, Masonluğu, bu şekilde örgütlenmesi bakımından etkilemiş değildir. Bu örgütlenme tarzı Masonluğun kendi tercihidir.

Ancak bu şekildeki bir örgütlenme salt Masonluğa özgü değildir. Başka birçok kurumda görülebilir.

Kimileri, bu tür örgütlenmenin Masonlukta çok eskiden kalma bir gelenek olduğunu, hiç değiştirilmeden uygulanmasının sürdürüldüğünü ileri sürer.

Buradaki “eskiden kalma” sözünün kapsamındaki şu “eski” sıfatı, Operatif Masonluk Dönemi anlamında kullanılmaktadır.

Loca düzeyinde benzerlik olduğu görülebilir. (Tıpatıp aynılık yoktur; sadece benzer.) Farkların zaman içinde değil, Spekülatif Masonluk dediğimiz bu kurumun ilk örgütsel oluşumu sırasında yapılmış olduğu bellidir. Tarihi biraz karıştırırsak, aslında Spekülatif Masonluktaki locaların örgütlenme tarzının Roma İmparatorluğu bünyesindeki Kolejler (Collegia) ile daha çok benzeştiği görülür.

Ancak ne Antik Çağda ne de Operatif Masonlukta locaların bir araya gelip, federatif yapıda örgütlenmesi diye bir şey yoktur. Bu, 1717 yılında Spekülatif Masonluğun icadıdır. Gerçi Operatif Masonluğun hayli etkin ve güçlü olduğu Orta Çağ sonlarında bu bağlamda bazı girişimler olmuştur ama hep istek düzeyinde kalmıştır. Monarşiler, böyle bir örgütlenmeye izin vermeye yanaşmamıştır. Locaların ülke çapında yılda bir yaptıkları ortak toplantıları bile sıkı bir gözetim altında tutmuşlardır; ne olur ne olmaz diye...

Spekülatif Masonluğun oluşumunda localar bakımından Operatif Masonluğun örnek alınmış olduğu yanlış değildir. Ancak, işte hepsi o kadar. Spekülatif Masonluğun bir de bu geleneksel meslek ve zanaatın yeniden biçimlendirilmiş bir devamı olduğu ileri sürülmüştür ki, doğru olmayan işte odur. Hatta yanlış olmaktan da öte, yalandır.

Masonlar yalan söyler mi?... Söylememeleri gerekir. Belki ara sıra söyledikleri "beyaz yalanlar" hoşgörüyle karşlanabilir. Nitekim bu nedenle Londra Büyük Locası'nı kuranların devlete attıkları kıtır hoşgörülebilir. Zaten o dalavere olmasaydı, bugün Spekülatif Masonluk olmazdı. Belki onun yerine bir başka kurum doğardı ama adı Masonluk olmazdı; olamazdı. Zaten az kalsın Spekülatif Masonluk yerine bir başkası aynı beyaz yalan ile oluşturulacaktı da, becerilemedi.

Fakat sonrası?.... İşte orada beyaz yalanlar bitiyor; kara yalanlar başlıyor.

Üstelik niçin bilir misiniz?... Londra Büyük Locası'nı kuranların yalanını perdelemek ve hemen her alanda olduğu gibi, evrensel nitelikli olması gereken Spekülatif Masonluğun üzerine de bir İngiliz hegemonyası yerleştirmek için...

Masonluk ve Emperyalizm... Buyurun size emperyalizm... Masonluğun kendi içinde...

Tarih boyunca Operatif Masonluktan Spekülatif Masonluğa geçiş dönemi diye bir martaval anlatılmıştır. Başlangıçta bu kasıtlıdır ama bir gerekçesi de vardır:

O tarihte varlığı benimsenmiş ve onaylanmış bir kurum belki biraz değişiklikle devam ettirilebilirdi ama bambaşka, yepyeni, üstelik bir de politik içerikli bir amaç taşıyan yeni bir kurumun oluşturulmasına olanak yoktu.

Buraya kadar tamam. Ancak sonraları bunun o tarihlerdeki bir zorunluluğun gereği olarak yapıldığı, işin aslının böyle olmadığı açıklanabilirdi.

Yapılmamış, yapılmasından kaçınılmış olan budur. Londra'da Spekülatif Masonluğu kuranların aslında bir politik emel peşinde koştuğu, örgüte alınıp mason unvanı verilen üyelerin çoğunluğunun bile bunu bilmediği ve kandırıldkları, işte bu nedenle yalan söyleyip, dalavere çevirdikleri itiraf edilememiştir.

Yalanın yalan söylemeyi sürdürerek kapatılması öngörülmüş, bugünlere kadar böyle gelinmiştir.

Başarılı bir yalan. Buna biz de inandık yıllarca... Ancak bundan ötürü kendimizi noksan ya da kusurlu görmeyelim. Başka br seçeneğimiz yoktu ki...

Şu politik amaç ya da emel sözü nereden çıkıyor? Masonlukta böyle bir şey mi var?

Spekülatif Masonluğun bugünkü evrensel amaç ve ilkelerinin, ilk örgütlenişi sırasında belirlendiğini, o günden bu yana hiç değişmediğini sanmayalım.

Dahası, Londra Büyük Locası kurulurken perde arkasında çok farklı amaçların yattığını, bu nedenle o tarihte benimsenmiş ilkelerinin de çok farklı olduğunu bilelim.

O tarihteki ilkeler ile localardaki ritüelik öğretinin içeriği, genelde Alşimistlerin, özelde Rozkrua yani Gül+Haç Tarikatı üyelerinin eğilim ve benimseyişleri doğrultusundaydı. Amaç ise otuz yıl kadar önce İngiltere'de bir darbeyle devrilmiş olan İskoç asıllı Stuart hanedanı yandaşlarının tahtı yeniden ele geçirmelerine destek vermekti.

Bunun ötesinde, yüzyıllar öncesinde Batı Avrupa'nın âdeta efsanesel egemeni iken Katolik Kilisesi'nce düzenlenen bir komplo sonunda ortadan kaldırılmış olan Merovenj hanedanının, hâlâ sürdürülmekte olan emelleri de vardı ama ilginçtir ki bunlar daha yeni, ancak elli yıl kadar önce gün ışığına çıktı.

1723 yılında Londra Büyük Locası'nın yeni büyük üstadı Wharton Dükü Philip, Masonluğun önceden genel kurulda kabul edilmiş olup şimdi yürürlüğe sokulması beklenen anayasasını, politik eğilimine hiç de yatmadığı için isteksizce, sonradan bir punduna getirip değiştirmek düşüncesiyle onaylamıştı.

Bilirsiniz, o anayasanın ikinci maddesi, masonların, ülkenin egemen gücüne boyun eğerek devlet memurlarına karşı yumuşak başlı davranmalarını gerektirir. Yasa, her masonu kendi bireysel politikasında özgür bırakır ama devlete karşı olan eylemlerin desteklenmeyeceğini belirtir. Demek ki Birleşik Krallık, bu yeni Masonluğu, üzerinde tartışılmaz bir erk olduğunu vurgular tarzda etkilemişti. Demek ki aslında masonlar arasında devlete karşı bir kıpırtı eğiliminde olanlar vardı.

Dolayısıyla, böyle bir örgütün desteğiyle Birleşik Krallık tahtını ele geçirmek emelinde olanlar açısından bu durum, tam bir başarısızlık hatta çöküntüydü.

Peki ama ne olmuştu da işler bozulmuştu?

İlk örgütlenme sırasında yapılmış olan bir hata yüzündendi bütün bunlar: Federatif bir örgütlenme tarzı ve onun kapsamında yer alan demokratik yöntem… Localara diyecek yoktu ama asıl örgüt olan Büyük Loca federatif bir yapıda kurulmamalıydı. Her kafadan ayrı bir ses yükseliyor, bir konuda karar vermek için genel kurul delegelerinin oylarına başvuruluyor, herkes tek ve eşit oy kullanıyordu. Böylece alınan kararlar, bu örgütü kurarken perde arkasında kalmış olanların hiç de işine gelmiyordu.

Şimdi ne yapılmalıydı? Bu nasıl düzeltilebilirdi?

Anlaşılan Büyük Loca bir işe yaramayacaktı. Yıllarca sürmüş bunca hazırlık, bunca sabırlı bekleyiş, bunca uğraşı boşa gitmişti.

Bu işe yeniden başlanmalıydı. Bu kez mutlaka otokratik bir düzen kurulmalıydı. Masonluğun geleneksel denilen ilk iki ve şu sonradan oluşturulmuş üçüncü derecesiyle yetinilmemeliydi. Bunların üzerine daha başka dereceler eklenmeliydi. Bu ek dereceler sıkı bir otokratik denetim altında tutulmalıydı.

Bu iş İngiltere'de olmazdı. Fransa çok daha elverişliydi. Simgesel dereceler için bir başka büyük loca kurulurdu. Üstatlar Locası da simgesel derecelere katılırdı. Hazır Stuartlar da oradaydı. Kuşkusuz diğer İskoçlar da bu girişime destek verirdi.

İşte böylece yüksek derecelerin oluşumuna geçildi ama bunun dünden bugüne öyle hemen başarıldığını sanmayalım. Yıllar sürdü uygulamaya konulabilmesi.

Masonluğun tarihine kasıtlı olarak yerleştirilmiş o yanlışlık olduğu yerde kaldı. Hatta bunun üstüne tarihsel gerçek gibi gösterilen başka uydurmacalar da eklendi. Mason tarihçiler, üç yüzyıla yakın bir süredir bu palavraları tekrarlayıp durdu; hâlâ bu işin doğrusunu ortaya serecek bir yürekli çıkmadı.

Bu arada, artık tarihe karışmaya yüz tutmuş olan o geleneksel inşaatçılık mesleği ve zanaatının öğelerinden birçoğu, yeni Masonluğun ritüelik öğretimi kapsamında birer simge olarak değerlendirildi. İşte hamtaş, gönye, pergel, çekiç ve böylece giderek bir temelde, köşede, basamakta ya da duvarda yer alması öngörülen küptaş, sonra duvarları oluştururken kullanılacak düzeç, şakul ve diğerleri…

Kapı ve pencereleri, çatının nasıl kapatılacağını sormayın. Simgesel derecelerde onlardan söz edilmiyor.

Böylece Operatif Masonluğun bazı öğeleri Spekülatif ya da Çağdaş Masonluğun öğretiminin kapsamında yer aldı.

Kötü mü oldu?

Ne münasebet!

Bir sakıncası mı var?

Hayır. Aksine… Böylece Masonlukta çok şey başarılı bir şekilde simgelenebiliyor. Masonluğun evrensel amacı için bile bir simgesel terim kullanılabiliyor.

Bu arada bir de şu beyaz önlük var hepimizin loca çalışmalarına katılırken taktığı… Denir ki, operatif masonlar da çalışırken öyle bir önlük takarmış.

Peki.

Giydiğimiz eldivenlerin de Operatif Masonluktan alınma olduğunu ileri sürenler var.

Bakın işte bu olmadı. Geleneksel yapı işçilerinin böyle bir kullanımı yok. Eldivenlerimizi zorla Operatif Masonluk ile bağdaştırmak yerine, 18. yüzyıl Avrupa toplumuna şöyle bir baksak çok daha doğru olmaz mı, kimler eldiven giyiyor diye?

Hem bu iş eldivenle biter mi? Bir de görevlilerin kuşandığı kordonlar var. Kimilerimizin bijusu var. Şu iki yüzü keskin kılıç var.

Bunların Operatif Masonluk ile ne ilgisi var?

O çağda kimler bugünkü Masonluktakine benzer kordon ya da eşarp takıyor, kimler biju kullanıyor, kimler kılıç taşıyabiliyor; bunlara şöyle bir baksak ya…

Açıkça belli ki, Spekülatif Masonluk aristokrasiden de önemli ölçüde etkilenmiş.

****

Bir başka noktaya daha değinmek isterim…

Bakınız; hep şu mabette çalıştığımız için, masonik yaşamda çoğumuzun tek bir kez girip çıkmış olduğu Düşünme Odası'nı unutup gideriz. Aydınlanma törenimizin yapıldığı günün heyecanıyla orada neler bulunduğuna yeterince dikkat etmemiş olabiliriz.

Oysa genel olarak birinci derecenin öğretimi kapsamında oradaki simgelerin de önemli bir yeri var.

Bunlar nelerdi?... Bir parça kuru ekmek ile testi içinde biraz su, bir kurukafa, ayrıca kükürt-cıva-tuz… Bir de horoz.

Şimdi soralım: "Bu öğelerden hangisi Operatif Masonluk ile bağlantılı?"

Ekleyelim: “Düşünme Odası bize hangi kurumun öğelerini çağrıştırıyor?”

Bir kez daha görüyoruz ki bu, öğretisinin temelinde Alşimiye önemle yer vermiş bir kurum olsa gerek; Rozkrua yani Gül+Haç gibi…

Hele şu VITRIOL… Spekülatif Masonluk her şeyini Operatif Masonluktan almışsa, onun devamıysa, bu yedi harfin açılımının anlamını, yer altına bir kuyu ya da tünel açıp orada saklanmış bir taşı aramakla mı bağdaştıracağız? Bu mu?

Elbette hayır... Belki kuyu da var tünel de... Ya arayış?... Kuşkusuz o da var. Ancak nerede neyi arayacağımıza biraz kafa yormak gerek...

Düşünme Odası’ndan çıkarıldık.

Önce karanlık… Ardından sırasıyla hava, ateş, su ve toprak… Sonra aydınlığa geçiş…

Bunların Operatif Masonluk ile ne gibi bir bağlantısı var?

Sakın bunların özü, kökleri Hermetizm’e kadar uzanan çok daha derin bir felsefede olmasın!

****

Bir de Operatif Masonluk bünyesinde, meslekten ve zanaattan olan özgür masonlar ile birlikte “kabul edilmiş masonlar” varmış ve Spekülatif Masonluğa dönüşümü onlar sağlamış diyorlar.

Bazı localarda kabul edilmiş masonlar vardı elbette… 15. yüzyıl ortalarından sonra Operatif Masonluğun bünyesinde yer almış, orada birtakım çalışmalar yapmış oldukları yadsınamaz. İçlerinde en ünlüsü sayılan Elias Ashmole, locasında uygulanmak üzere bir düşünsel çalışma tasarımları hazırlamış. Operatif masonların tepkiyle karşıladığı bu tasarım, Spekülatif Masonlukta ritüellerin oluşturulması sırasında kullanılmış.

Diyecek yok.

Diyecek şurada, şu soruda: “Londra Büyük Locası’nın kurucuları arasında kaç kabul edilmiş mason vardı? Bunlar nerede, ne zaman, hangi localara kabul edilmişti?”

Yanıt yok… Bu konuda yeterli bilgi olmadığı söyleniyor.

Olamaz da çünkü anlaşılan localardaki kabul edilmiş masonların sayısı hiç de öyle ileri sürüldüğü kadar çok olmasa gerek. Çok eskiden kalma oldukları söylenen dört loca... Her birinin asgariden 7 üyesi olsa, en az 28 kabul edilmiş mason. Pek kuşkulu. Baksanıza, o tarihteki büyük üstatlardan hiçbirinin 1715 yılı öncesinde herhangi bir mason locasında bir kabul edilmiş mason olarak bulunduğuna ilişkin bir bilgi, bundan söz eden bir belge yok.

Böylece, Spekülatif Masonluğun tarihinde ortaya “bilgi” ya da “gerçek” diye konmuş olanların birer tahmin, kabul, ya da varsayım olduğu anlaşılıyor. Açıkçası uyduruk...

Başka tahminler de aynı değerde olabileceği gibi, bu konudaki kuşkuları güçlendiren veriler de var.

Hele Londra Büyük Locası'nın altıncı büyük üstadı Wharton Dükü Philip'in kimliği… Kendini kanıtlamaya çalışan, babasına inat Stuartist olmuş genç bir soylu; 24 yaşında bir maceraperest hatta bir serseri…

Bu pek özetle anlattıklarımı, bugünkü konumuzun dışında, Masonluk tarihinin bir dönemine bir alternatif yaklaşım olarak nitelemeyin sakın. Konunun tam ortasında, göbeğindeyiz. Sadece bu işleri tezgâhlayan kurumun adını henüz koymadık, o kadar.

****

Bu işin bir başka yönüne bakalım.

Londra Büyük Locası, anayasasının ilk maddesinde yansıtılmış olduğu üzere, dinsel inanç bakımdan deist yaklaşımlı bir tutum benimsemişti. Bu da pek uzun süremedi. İngiltere'deki gerçek mason localarının koparttığı vaveyla üzerine, Anglikan Kilisesi bu işe parmak soktu. Artık İngiltere Büyük Locası adını almış ve kendince ülkedeki tüm Operatif Masonluğa da sahip çıkan bu örgüt, üzerinde kurulan dinsel baskıya uzun süre dayanamadı; yelkenleri suya indirdi. Anayasası değiştirildi.

Böylece, teist bir dinsel inancı öncelikli tutan günümüzdeki tutucu ya da gelenekçi nitelikli Masonluğun temeli atılmış oldu.

Aynı sıralarda Fransa'da yüksek derecelerin oluşturulmasıyla bağdaşan yeni bir politik atılıma girişildi. Bunu ise hem Fransa Krallığı hem Katolik Kilisesi tepkiyle karşıladı. Çünkü masonlar yine hata yapmış, bu kez fazla açık vermişlerdi. Durup dururken bu işin içine gerek Fransa krallarının gerekse papaların öteden beri korkulu rüyası olan Tapınak Şövalyeleri'ni karıştırmışlardı.

Bu durumda Papa Masonluğu aforoz etmesin de ne yapsındı?

Fransa Krallığı ise masonları sıkı bir izlemeye aldı. Britanya'da ne yaparsa yapsınlar ama Fransa'ya bulaşmasınlar diye...

Fransa'daki İskoç asıllı masonlar ve yandaşları, İngiltere'ye karşı iki koldan silahlı eyleme girişti. Hiçbir şey elde edemediler. Sonunda umutları da tükendi, kendileri de…

Masonluğun içindeki politik emeller böylece eridi gitti. Şimdilik… Ancak gerek simgesel derecelerdeki büyük loca, gerekse yüksek derecelerde rit olgusu, güçlerini yitirmeden kaldı; aksine daha da gelişti ve iyice yerleşti.

****

Tapınak Şövalyeleri'ne de konumuzun açısından şöyle bir değinsek mi?...

Bu tarikatın, Masonluğun etkilendiği kurumlardan biri olduğu söylenir. Yanlış sayılmaz ama bu etki ya da esinlenmenin niteliğine iyi bakmak gerekir.

Söz konusu etki ya da esinlenme, kesinlikle Masonluğun bünyesinde ritüelik kapsamda yani eski bir öğretinin çağcıl biçiminde değildir çünkü Orta Çağ şövalyelik kurumlarının kendilerine özgü bir öğretisi yoktu; bunlar birer ezoterik örgüt değildiler. Ancak yeni bir şövalyenin kabul töreni ile sınırlı olmak üzere kendi içlerine kapanık bir uygulamaları vardı, o kadar. Bu tören elbette bir ritüel uyarınca yapılır, şövalyeliğin temel ve töresel ilkeleriyle birlikte bazı dinsel söylemleri, üstlenme ve söz verişleri içerirdi. Ancak bunlar Masonluk açısından bir doğrudan etkilenme ya da esin kaynağı olduklarını göstermez.

Günümüzde Masonluğun tüm ritlerinde “şövalyelik”, sadece simgesel bir anlam ve değer taşır. Ritüelleri sonradan, Spekülatif Masonluk kapsamında yüksek dereceler oluşturulduğunda, ilgili ritin kapsamında bulunması öngörülen öğeler göz önünde tutularak düzenlenmiştir.

****

18. yüzyılın ikinci yarısında Masonluk İngiltere’de tam anlamıyla İngilizvari bir tarz edinmiş ama şimdi deizm-teizm uyuşmazlığı nedeniyle ikiye bölünmüştü. Deist olanlar azınlıktaydı. Çoğunluk teizm ile uyuşan bir dinsel inançtan yanaydı.

Avrupa’da ise artık İskoçluğun sadece adı kalmıştı. Buradaki Masonluk Fransızvari bir tarzda yürüyordu. Kimileri kendi eğilimlerine uygun yeni ritler kurmaya yöneliyordu. Böylece ortaya bir sürü rit çıkıyordu. Bunun anlamı, yüksek dereceler bağlamında, bölünmenin de ötesinde bir parçalanmaydı.

Bunların hepsinin birden tek çatı ve tek yönetim altında tutulmasına ilişkin, 1750'li yıllardaki bir girişimde bulunulmuş, başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Borusunu kendi bandosunda öttürmek isteyen ve ayrı tellerden çalan masonları, düzenli bir orkestrada toplamak olanaksız gibi görünüyordu.

****

Daha önce de değinmiş olduğum üzere; Masonluğu etkileyen kurumlar arasında din çok önemlidir. Bu Masonluk tarihi boyunca böyleydi; günümüzde de pek değişmemiştir. Masonluğun dünya çapında sayısal çoğunluğunun yer aldığı Anglosakson kanadında, her mason için bir dinsel inanç sahibi olmak, Masonluktaki düzenin ön koşuludur. Hatta kimileri bu inancı tanımlar: Teist nitelikli bir dinsel inancın yörüngesine oturtur.

Koşul böyledir ama buna uymak pek zorunlu değildir. Zorunlu olan, uyar görünmektir.

Sonra da masonlar onurludur, dürüsttür; yalan söylemezler denir. Şu uyar görünmek, onurlu ve dürüst bir davranış mıdır? Bu, yalandan sayılmaz mı? Masonlukta durumu idare etmek, köprüyü geçene kadar ayıya dayı demek, uyaroğlu olmak, nabza göre şerbet vermek geçer akçeler midir? Gelecekte böyle kişiler mi olacak o simgesel Ülkü Mabedi'nin yapı taşları?

Özgür Masonlar Büyük Locası üyeleri, bu bağlamda toleransı, Masonluğun evrensel amaç ve ilkeleri bakımından din ve inanç konusunun bireyin kendisine bırakılması ve bunun üzerinde durulmaması gerektiğini benimsediğinden, ötekilerin o inanç koşulunu yadırgar hatta eleştirir. Ancak yapılacak bir şey yok. Masonca yaşamlarını bu kurumun dünyanın her yerinde geçerli olan onur ve dürüstlük ilkelerine uymaz yürütenler, bunun hesabını kendi vicdanlarına versin.

Simgesel dereceler çerçevesinde hepsi bu kadardır. Bunun abartılacak bir yanı yoktur. Din ve inançların Masonluk üzerindeki asıl etkisi, zorunluluklar falan, ileri ya da yüksek denilen derecelerde belirgindir. Bu bağlamda bazı mason ritlerinin, özellikle belli bir aşamadan sonra iyiden iyiye bir dinsel kisveye büründüğü bile izlenir.

Öncelik ve ağırlık Kalvinist Protestan tarzı Hıristiyanlıktadır. Öyle ki, bazı ritlerin belli bir aşamasından sonrasında koyu bir Hıristiyan inancı bile zorunlu görülmektedir.

İşin ilginç yanı şu ki, öğretisel içeriğe yani ritüellere bakacak olursak, aslında bunların hiçbiri belli bir dinin, bir mezhebin ya da dinsel tarikatın ilkeleriyle bire bir uyum içinde değildir. Hıristiyanlıktan ayrıldıkları hatta çelişkiye düştükleri noktalar bile vardır.

Türkiye'de Masonluk hakkında doğru dürüst bilgi edinmeden ahkâm kesen çevrelerde, Masonluğun ritüelik kapsamının Tevrat kaynaklı olduğu ileri sürülmüştür. Bu türden iddialardaki asıl amaç mason ritüelleri ile Tevrat arasında bağlantı kurmak değildir; Masonluğu İsrail Devletinin politikasına hizmet eden bir kurum olarak göstermektir.

Tevrat'ın mason ritüelleri üzerindeki etkisinin sıfır olduğu söylenemez ama Antik Mısır, Anadolu, Ege ve Doğu inançlarının yansımaları yanında Tevrat'ın esamisi okunamaz. Üstelik Tevrat esinlenmeleri de Masonluğa doğrudan değil, bir başka kanaldan dolaylı olarak girmiştir.

Antimasonik çevreleri ikna etmek zordur. Masonlukta ritlerin ne olduğunu, ne anlama geldiğini bilmez, bilseler de bundan söz etmek istemezler. Yargı önceden verilmiştir. Nitelikleri her ne olursa olsun, Masonluk kötüdür. Masonluğu bir Yahudi ülküsü olarak niteleyip lanetledikleri Siyonizm ile bağdaştırmaya kararlıdırlar.

İşin ilginç yanı şu ki; böyle bir bağdaştırma uğraşısı Batı ülkelerindeki antimasonik girişimlerde yoktur; sadece Türkiye'de yapılmaktadır.

Antisemitizm yani Yahudi sevmezlik akımı, dünya yüzünde başka ülkelerde Türkiye'de olduğundan çok daha hararetlidir ama oralarda hiç kimse çıkıp da Semitizm ya da Siyonizmi Masonluk ile bağdaştırmaz.

Çünkü Batı ülkelerinde bunları bağdaştırmanın saçma sapan bir iş olacağı, kimsenin buna kanmayacağı bilinir.

Türkiye'de ise bilgiden önce sansasyona itibar edildiğinden, isteyen istediği palavrayı sıkar. Tutarsa tutar. Tutmazsa başka bir şey denenir.

Oysa saçma sapan iddialar ileri sürmek yerine Masonluk ile Siyonizmi tarihteki bir olayı örnek alarak yakınlaştırsalar, bir diyeceğimiz kalmaz.

19. yüzyılın üçüncü çeyreğinde, Prieuré de Sion adlı bir gizli örgüt ya da oluşumun başı durumunda olan Victor Hugo ile Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti Fransa Süprem Konseyi'nin o tarihteki Gran Komandörü Adolphe Crémieux arasında bir dizi anlaşma yapılmıştı: Sonradan dehşetli bir patırtı kopmasına neden olan **Siyon Protokolleri**…

Böylece Prieuré de Sion adlı politik örgüt ya da oluşum, Masonluğu üçüncü kez kendi emelleri uğruna kullanmaya girişmiş olmaktaydı. Protokollere bu adın verilişi, örgütün adından ötürüydü. Asıl Siyonizm buydu işte; otuz yıl sonra Basel'de toplanan Yahudi Kongresi'ndeki ülküye de bu adın takılmış oluşu sadece bir rastlantı…

Bu olay, başlı başına incelenip irdelenmesi, özellikle masonlarca çok iyi anlaşılması gereken bir konudur. Öyle ki, bununla en çok antimasonik cephe ilgilenmiş ve olmadık yorumlar ortaya atılmıştır ama aslında bu konu mason olmayanlardan önce masonları ilgilendiren bir etiket, bir mason töresi hatta yasa sorunudur.

Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti'nin 1875 tarihli pek ünlü Lozan Konvanı da öncelikle bu nedenle düzenlenmiştir.

****

Şimdi yine geriye, 18. yüzyılın üçüncü çeyreğine dönüyorum.

Avrupa, (Britanya hariç) Aydınlanma Çağı'na girmiştir. Bu çağda ortaya çıkan ya da eskiden var olsa bile sinip kalmış, şimdi yeniden canlandırılan felsefi akımlardan çoğunun Masonluğu etkilediği yadsınamaz.

Nitekim işte bu dönemde Masonlukta öncekinden de çok, yüzlerce rit yeşermiştir.

Daha önce Masonlukta ritlerin bir ortak yönetim altında toplanması başarılamamıştı. Şimdi bir başka düşünce belirmiştir: Acaba farklı ritlerde çalışan locaların hiç olmazsa simgesel derecelerde bir ortaklığa katılmaları sağlanamaz mı?

Bu düşünce, 1773 yılında, yaklaşık elli yıldan beri alışılagelmiş "büyük loca" tarzındaki obediyans türüne karşılık "büyük doğu" (grand orient) denilen bir başta tür obediyansın oluşturulmasına yol açmıştır.

Başlangıçta, dışarıdan bakıldığında iyi niyetli bir girişim olarak nitelendirilebilecek olan bu örgütlenme tarzının, önceleri olabildiğince geniş kapsamlı tutulması öngörülürken, sonradan kısıtlamalara uğratıldığı görülür. Bazı ritlerin bu çatı altına sokulmasına karşı çıkılmıştır. Demek ki masonlar, benimsedikleri bir öğretim kapsamının dışında ya da ötesindekini, yadırgadıkları ya da uygun bulmadıkları öğeleri uzak tutmak istiyor.

Hepimiz Masonluğun özellikle ilk derecesinde Hermetizm'in belirgin etkileri olduğunu gayet iyi biliriz. Düşünme Odasından başlayarak, ritüelimiz, birçok bakımdan Antik Mısır'da Hermetik öğretimin verildiği tapınaklarda uygulanmış olduğu söylenen inisiyasyonlar ile benzeştirilir.

19. yüzyıl başlarında özellikle Fransa'da etkin duruma geçmiş olan iki mason riti vardır: Memfis Riti ile Mizraim Riti. Her ikisi de 90 dolayında derecesi ile Antik Mısır inançları ve Hermetizm üzerinde diğer ritlerden çok daha fazla yoğunlaşmıştır.

Bu iki ritin üyeleri Fransa'da birbirinin gözünü oymuş, Fransa Büyük Doğusu çatısı altına girmek için olmadık işler yapmışlar. Fransa Büyük Doğusu, bir ara Memfis Riti'ni kabullenmiş olsa da, aslında her ikisiyle de pek uyuşamamış. Bunun nedeni ise, ritin kapsamındaki ritüelik öğeler değil, ritin yönetiminin kimin elinde olacağı…

Buyurun size Masonluğu birtakım kurumlardan daha çok etkileyen bir diğer etken… İpler kimin elinde olacak, kuklaları kim oynatacak?...

Şimdi soralım: Masonluğu en çok etkilemiş olan kurumlar mı, kişiler mi? Masonluk en çok hangisinden etkilenmiş?... Kurumlardan ve akımlardan mı, yoksa güçlü ve etkili kişilerin bireysel tutum ve eğilimlerinden mi?

****

Londra Büyük Locası'nın kuruluşu sırasında ön planda yer alanlar dünya çapında ün kazanmış, adları ansiklopedilere yazılmış kişilerden değildir.

Bir tiyatro oyununda, sahnedeki oyuncuların arkasında, yazar, yönetmen, dekorcu, aksesuarcı, ışık ve efektçi gibi birçok kişi vardır. İzleyici onları görmez ama asıl onlardır oyunu yaratan, sahneye koyan… Sahnedekiler sadece oynar.

Oyunun adı “Londra Büyük Locası’nın Kuruluşu”. Oyuncular: Anthony Sayer, George Payne, Jean Théophile Désaguliers, Montagu Dükü John ve James Anderson gibi kişiler.... Yazarlar çok: Aralarında Francis Bacon, Johann Valentin Andreae, Robert Boyle, René Descartes, John Locke, Elias Ashmole gibi kişiler sayılabilir. Yönetmen ve yardımcısı olarak da Isaac Newton ile Christopher Wren'den söz edebiliriz.

Christopher Wren'i tanıyorsanız, nasıl olup da bu oyunda başrolü oynamadığına, arka planda kalışına hayret edebilirsiniz. St. Paul Katedrali'nin mimarı, İngiltere'deki operatif mason localarının 17. yüzyılın son çeyreğindeki Büyük Üstadı, sonradan bir kabul edilmiş mason... Büyük üstat iken kabul edilmiş mason olması pek önemli değil; bunun nedeni önemli…

Ya ünlü fizik bilgini Isaac Newton?

Onu hiç sormayın... Sorsanız bile böyle sormayın. Herkesin düştüğü hataya düşmeyin.

Hata nerede?

Ondan söz ederken, adının öncesine "ünlü fizik bilgini" sıfatını ekleyişinizde.

Nasıl yani? Bunda bir yanlışlık mı var?

Yanlışlık yok ama konu ile bağlantısızlık var. Başka bir sıfat kullanarak o bağlantıyı kurabilirdiniz.

Ne demeliydik?

18. yüzyıl başlarının en önemli alşimistlerinden biri ve aynı zamanda Prieuré de Sion'un Büyük Üstadı.

Acaba bu deyişimle bilmecenin halkaları yerine oturmuş oldu mu?

Benzer bir durumla daha sonra Fransa'da karşılaşırız. Masonluk olmasaydı, belki de Andrew Michael Ramsay diye birinin adını hiç duymamış olacaktık.

Fakat işte o da kapalı bir perdenin önünde tek kişilik bir show yapan oyuncu. Perdenin arkasında ise, Charles Edward Stuart'ın dolaylı kuzeni Charles Radclyffe var; Isaac Newton'dan bayrağı alan kişi... Yine Prieuré de Sion; ikinci oyun.

Daha sonra, Fransa'da birçok rit oluştuğunda da, sahnedeki oyuncuların arkasında onlardan daha ünlü kişiler görürüz: Diderot, d’Alambert, Montesqieu, Immanuel Kant, Emanuel Swedenborg, Antoine Joseph Pernety, Jean Claude Saint-Martin, Jean-Jacques Rousseau, Voltaire gibi...

Bu aşamada önemli bir fark, artık Prieuré de Sion 'un bir etkisinin kalmamş olmasıdır. Buna karşılık, adı daha çok Büyük Fransız Devrimi ile birlikte anılan Robespierre gibi kişiler ortaya çıkar.

Masonluk ile birlikte Büyük Fransız Devrimi’nden söz edince de, şöyle bir soru sormak âdeta kaçınılmaz olur: Hangisi ötekini etkilemiştir? Yoksa ikisi de birbirini mi?

Masonluktaki Özgürlük-Eşitlik-Kardeşlik ilkelerini, ritüelik bir üçleme tarzında sanırım dünya yüzünde sadece biz kullanıyoruz. Buna 1970’li yılların sonlarında başlamıştık. Bu üçlemenin Fransa’da bile localarda böyle kullanılmadığına kulak asmamıştık. Fransız franklarının üzerinde yazılı oluşunu da göz ardı etmiştik. Belki de bu üçlemenin Fransa’ya mal edilemeyeceğini düşünmüştük.

Doğru. Fransa’ya mal edilemez ama Fransızlar kendilerine mal etmiş; Masonluk dışında.

Bu nedenle Türk Masonluğu'nun Fransız Masonluğu'nu izlemiş olduğu tezi de her bakımdan doğru değil.

Bu üç ilke Masonlukta evrensel olarak geçerlidir ve tüm obediyanslarca değerlendirilir ama böyle bir üçleme olarak değil, birbirinden bağımsız kullanılır. Değerlendirme ve yorumları da, önceden benimsenmiş olan temel masonluk anlayışına bağlıdır.

Bu üç ilke, Türkiye'de antimasonik cephenin ağzında sakız gibi çiğnenmiştir. Bunun Masonlukta ihtilâlci kişiler yetiştirildiğinin bir göstergesi olduğu ileri sürülmüştür.

Oysa bu üç ilkenin Masonluğa karşıt olanlarca da kullanılışı bir yana, şu ihtilâlcilik iddiasında bilerek göz ardı edilmiş ya da bilmeden yanlış yapılan iki nokta var:

1- Özgürlük, eşitlik ve kardeşlik, bir üçleme olarak Fransa’daki bazı mason localarında 1746 yılından başlayarak yani Büyük Fransız Devrimi’nden 40 yıl önce, böyle bir hareketin daha kimsenin aklına bile gelemeyeceği bir tarihte kullanılmıştır. Bir diğer deyişle Masonluk açısından hiç de Büyük Fransız Devrimi’nden alıntı değildir; olsa olsa onu esinlendirdiği söylenebilir. Bu devrimin ön saflarında bulunanlardan kimilerinin mason oluşu, bu eylemi locaların gerçekleştirdiğini göstermez çünkü devrimin ön saflarında mason olmayanlar da bulunduğu gibi, adları bilinen masonların da bu eyleme katılışları mason oluşlarından ötürü değildir.

2- Fransa’da 18. yüzyıl sonlarında cumhuriyetçi masonlar kadar kralcı masonlar da vardı. Nitekim her ne kadar Masonlukta politika tartışmaları yapılmazsa da, 1780'li yıllarda Fransa'daki locaların birçoğu iç politika arenası haline gelmişti. Kimi masonlar daha da ileri giderek localarda birbirleriyle tekme yumruk kavga etmişlerdi. Polis işe karışmış, bazı locaları kapatmıştı. Bu devrim, öncelikle aristokratları hedef almış, onları savunmasız yargısız idama mahkûm etmişti. Devrim her şeyi allak bullak ettiği için Fransa’daki tüm localar darmadağın olmuştu. Kaçıp saklanan Büyük Üstat Orléans Dükü Louis Philippe, birkaç yıl sonra yakalandığında, boynunu bir mason kardeşinin icadı olan giyotine uzatmıştı.

****

Masonluğu insanlığın başına getirilmiş en büyük felâketlerden biri olarak görenlerden kimileri, bu kurumun öğretisinin Karl Marx tarafından hazırlanmış olup, Rusya’daki komünist ihtilâlini de masonların gerçekleştirdiğini ileri sürer.

Spekülatif Masonluğun oluşumunun 200. Yıldönümünde, çar devrilince, ilk başbakan Kerensky, hükümetini tümüyle masonlardan kurmuştu. Altı ay sonra iktidara gelen Bolşevikler ise Masonluğu yasa dışı ilân etmişti.

Aslında bu olayın Masonluk ile doğrudan ilgisi yoktur ama öyle benimsenmiş ve yakın geçmişimize dek dünya yüzünde Küba dışında hiçbir komünist ülkede Masonluğa göz açtırılmamıştır.

Hiçbir Batı ülkesinde Masonluk ile Komünizm'in birbirini paralel yönde etkileyişinden söz edilmemiştir. Türkiye'de ise özellikle 1950'li yıllarda masonların komünist oldukları söylenmiştir. Çünkü Masonluk kötü bir şeydir. Komünizm de kötü bir şeydir. Şu halde bu ikisi aynı şeydir. Türk halkı ne Masonluğu bilir ne de Komünizmi. Dolayısıyla bu yanlış mantığa kolayca kapılır.

Fakat aynı şey aynı tarihlerde Amerika'da yapılmış olsa, bunun sonucu ne olurdu düşünebiliyor musunuz? En azından bir milyon tutuklu mason.... Kardeşlerini sırf mason oldukları için soruşturan yargıçlar...

****

İnsan, kendi bireysel beğenileriyle uyumlu olmayan oluşumları hatta tarihsel gerçekleri kabullenmeye zor yanaşır. Kendisiyle aynı tutum, inanç, eğilim ve görüşte olmayan kişileri herhangi bir gerekçeyle suçlar, kamuoyu vicdanının da onları suçlu bulup mahkum etmesini ister.

Ara sıra toplumda siyasal, ekonomik ve sosyal bakımdan sıkıntılar doğar; zor günler yaşanır. İşte o zaman genellikle iğneler çöpe atılır; elde kalan çuvaldızı batırmak üzere bir sorumlu aranır. Her zaman, her yerde kusurların yükleneceği bir günah keçisi bulunur; bulunamazsa yaratılır.

Bizim ülkemizde Masonluk onlardan biridir işte... Hani bir yerde yangın çıksa, kimisi Allahın işi der ya… Bir başkası ona itiraz edip, bunun masonların işi olduğunu ileri sürerse daha çok yandaş toplar.

Üstelik biliyorsunuz ki masonların ritüelik bir törende keçi kestiği ileri sürülmüş, buna inananların sayısı inanmayanlardan çok olmuştur.

Fakat şunu da biliyor musunuz: Keçi kesme olayına kafadan inanmasa da “Acaba?... Doğru olabilir mi?” diye kuşku ile bakanlar arasında bizim mason kardeşler de var.

Demek ki günümüzde masonları, dolayısıyla Masonluğu etkileyen kurumlara bir de medyayı eklemek gerek. Hatta belki de onu en başa yerleştirmek gerek.

O zaman edilecek söz kalmadı zaten. Artık susmak gerek.